

1

‘Kijk daar dan...’ Ed ging op de pedalen van zijn fiets staan toen hij de meisjes in het oog kreeg. Hij minderde vaart en richtte zich met een valse grijns tot zijn vrienden. ‘Daar zitten een paar stofdoeken uit de klas. Dat kan leuk worden. Laten we gaan kijken wat ze aan het doen zijn.’

‘Doe niet zo kinderachtig,’ protesteerde Sam. ‘Laat ze toch met rust.’

Maar Ed negeerde het commentaar en spoorde zijn vriend Lex aan om hem te volgen. Ed en Lex stuurden hun fietsen het hobbelige grasveld over en koersten op de drie meisjes af. Sam weifelde en kneep in de remmen. Zou hij gewoon doorrijden of moest hij Ed en Lex volgen? De meisjes keken om toen ze Ed joelend hoorden naderen en Sam herkende Letiva tussen het drietal. Hij voelde het rommelen in zijn onderbuik en besloot uiteindelijk om zich bij het groepje te voegen. Al was het maar om Ed eventueel de mond te snoeren. Hij kon goed opschieten met Ed, maar zodra die moslima’s in het vizier kreeg, werd hij irritant. Deze meisjes waren altijd een doelwit van zijn hatelijke opmerkingen en grappen.

De fiets van Ed kwam slippend voor de bank tot stilstand. ‘Hallo, meiden. Houden jullie pauze of is dit een werkbepreking?’ Hij liet zijn blik op de meisjes rusten en grijnsde zijn vieze tanden bloot. Twee meisjes droegen een hoofddoek, het derde

niet. Ze zeiden niets, keken alleen maar naar hem.

‘Jullie zijn wel fanatieke poetsdames. Altijd maar die sopdoekjes op jullie hoofd. Zijn jullie dan zo bang om ze te vergeten?’ Letiva rechtte haar rug en glimlachte geforceerd. Ze wist uit ervaring dat Ed graag anderen pestte, maar zelf niet veel kon verdragen.

‘Dag Ed. Heb je weer niets anders te doen dan ons lastig te vallen met je stompzinnig gezwets? Dat je niet moe wordt van jezelf. Telkens weer hetzelfde grapje over onze hoofddoeken. Verzin eens wat anders.’

Zeynep, het meisje zonder hoofddoek, knikte instemmend. ‘Mijn broertje van zes verzint nog betere grapjes.’

‘Hoezo, grapje? Ik ben bloedserieus,’ antwoordde Ed, maar zijn stem klonk opeens wat minder stoer.

‘Gaan we nog frietjes halen?’ probeerde Sam zijn vrienden mee te lokken. ‘Het is wel weer leuk geweest zo.’ Hij pakte Ed bij zijn arm vast, maar die trok zich los.

‘Waarom heb jij eigenlijk niet net als Letiva en Aisha een stofdoek om?’ wilde Ed van Zeynep weten. ‘Jij bent toch ook een Turk, net als zij?’ Minachtend kwam het woord ‘Turk’ over zijn lippen. Hij keek Zeynep nu uitdagend aan.

Letiva rolde met haar ogen. Ze was niet van plan om zich door de jongens op de kast te laten jagen. Ze hield haar woede in bedwang toen ze hem antwoordde. ‘We kunnen het je wel uitleggen maar of je het snapt... Aisha en Zeynep komen uit Turkije en ik uit Afghanistan. Het dragen van een hoofddoek heeft dus niets te maken met het land.’

‘Dat weet ik wel. Jullie zijn gewoon te krenterig om shampoo te kopen,’ snoof Ed kwaadaardig en hij trok een vies gezicht naar Lex. ‘Stoppen ze dat vette haar maar onder een handdoek.’

‘Het feit dat je twee keer bent blijven zitten, zegt al genoeg over je intelligentie,’ stelde Letiva koeltjes vast. De glimlach

was van haar gezicht verdwenen en haar ogen schoten vuur. ‘Je bent een zielig persoontje.’ Ze was opgestaan en wenkte haar vriendinnen. ‘Laten we ergens anders gaan zitten. De lucht is hier verpest.’

‘Jullie zijn zielig,’ bemoeide Lex zich nu met de ruzie. ‘Met jullie domme sjaltjes en goedkope trutkleding.’

Aisha was zenuwachtig opgesprongen en had zich achter Letiva verscholen. Krampachtig had ze de hele tijd naar haar nagels gestaard en geprobeerd zich zo onzichtbaar mogelijk te maken. Een gewoonte die ze zich na enkele maanden in het voortgezet onderwijs had aangemeten. Al vanaf de eerste schooldag was ze de pineut geweest. Werd ze uitgelachen, gepest, uitgescholden en geduwd omdat ze anders was vanwege haar geloof. De meisjes uit haar klas roddelden over haar kleren en haar uiterlijk en ondertussen zaten ze maar stom te grinniken. Ze had een hekel aan dat soort jongeren, jongeren zoals Ed. Ze had alleen niet het lef om hun de les te lezen, net als Letiva.

Met grote stappen liepen de meisjes het voetpad over. Zeynep had zich halverwege omgedraaid en haar middelvinger uitdagend opgestoken. ‘Losers.’

‘Ja, rot maar op,’ schreeuwde Ed hun na. ‘Jullie stinken.’

‘Doe effe normaal,’ viel Sam nors uit. ‘Waar slaat dat nou op?’

‘Hoezo? Zij begonnen toch?’ verdedigde Lex de actie. ‘Als het je niet bevalt, dan rot je toch ook op?’

‘Je hebt gelijk. Ik heb hier geen zin in. Eikel!’ Sam draaide zijn fiets om en reed met een rood hoofd het grasveld over, richting het fietspad. Het tweetal negeerde Sam en had alleen nog oog voor hun slachtoffers.

‘Hé hoofddoek, waar ga je heen met die Turk?’ schreeuwde Ed de meisjes na en hij liet een bulderende lach horen. Er kwam geen reactie.

‘Nederlandse jongens zijn zo stom,’ verzuchtte Aisha terwijl

ze Letiva probeerde bij te benen. ‘Ik ben blij dat ik later met Gulzen mag trouwen.’

‘Mag trouwen? Moet trouwen!’ verbeterde Zeynep haar. ‘Hij is je neef. Ik moet er toch niet aan denken dat mijn vader een man voor mij uitzoekt.’

‘Hij is een verre achterneef,’ sputterde Aisha tegen.

‘Dan nog... Ik wil niet eens aan trouwen denken,’ zei Letiva. Aisha drukte haar lippen stijf op elkaar en aan haar gezicht was duidelijk te zien dat ze beledigd was. Letiva, Zeynep en Aisha waren de enige drie allochtone meisjes in de klas, waardoor ze zich met elkaar verbonden voelden. Het was wat Aisha betrof geen vriendschapsband, maar meer een keuze om te overleven. Letiva en Aisha werden volgens de traditionele islam opgevoed, hoewel Letiva hiertegen vaak in opstand kwam en zich niet wilde schikken naar de regels die ze van thuis kreeg opgedragen. Ze wilde zelf kiezen hoe ze leefde, inclusief kuilen en hobbels. Een instelling waar Aisha heimelijk jaloers op was. In haar vrije tijd was Aisha thuis en luisterde naar Turkse muziek en keek tv. Ze hielp haar moeder in het huishouden en respecteerde haar vaders wensen.

Zeynep was erg vernederlandst, te modern, vond Aisha. Ze droeg make-up, strakke spijkerbroeken en shirtjes zonder mouwen. Haar zwarte haren waren niet bedekt en ze mocht van haar ouders zelfs alleen naar feesten. Zij was het foute meisje, zoals Aisha’s vader haar noemde.

Sam Visser was naar de snackbar gefietst en had daar patat gegeten en op de flipperkast gespeeld. Het hele voorval van daarstraks maalde door zijn hoofd en zijn boosheid wilde maar niet afnemen. Hij had zich voorgenomen om Ed morgen op school eens flink de huid vol te schelden. Ze waren toch zeker geen kleine kinderen meer? Meisjes pesten... Ed, die zijn jaar overdeed, was verdorie bijna negentien en zelf was hij zeventien. Zoiets doe je als je twaalf of dertien bent, maar niet als je in de

examenklas zit. En nou liet Ed hem doodleuk stikken, omdat hij er iets van zei. Stomme eikels. Vooral Lex, met zijn grote bek. Dat was gewoon een meeloper. Alles wat Ed deed, aapte hij na. De piercing in zijn tong, dezelfde kledingstijl, zelfs Eds loopje imiteerde hij. In het begin vond Sam het wel komisch, maar het gedrag van Lex ging hem steeds meer irriteren. De jongen zat een klas lager, maar tijdens elke pauze kwam hij bij hen staan. Na schooltijd belde hij Ed direct op, om te vragen waar hij was. En uiteindelijk was hij elk vrije minuut bij Ed. Ed vond zo'n aanhankelijke vriend wel prettig, iemand die tegen hem opkeek. Het streelde zijn ego en zijn machogedrag groeide met de dag. Ed zat waarschijnlijk niet meer op Sams vriendschap te wachten, anders had hij wel gereageerd toen hij boos wegreed. Lex had zijn plaats ingenomen, de klootzak.

Sam beet zijn tanden op elkaar. Hij kon beter wat afleiding gaan zoeken in plaats van zichzelf op te fokken. Het was pas drie uur. Hij besloot naar het voetbalveldje in het park te gaan. Misschien dat hij daar een paar bekenden tegenkwam met wie hij een balletje kon trappen. Hij fietste in een traag tempo dezelfde route terug en keek oplettend in het rond. Als hij Ed en Lex... Hij remde toen hij haar op het bankje zag zitten. Ze was alleen en zat aandachtig te lezen in een boek.

Alsof ze zijn aanwezigheid voelde, keek ze op en fronste haar voorhoofd. Ze bleef hem strak aankijken en snel draaide hij zijn hoofd weg. Hij gaf zijn fiets een zet en trapte krachtig de pedalen rond. Maar na een paar meter bedacht hij zich en remde nogmaals af. Wat deed hij nou stom? Hij had toch niets verkeerd gedaan? Hij keek over zijn schouder naar het meisje. Hij had nooit echt een praatje met haar gemaakt, terwijl ze bij economie aan het tafeltje achter hem zat. Straks dacht ze dat hij haar negeerde omdat ze van buitenlandse afkomst was. Dat hij net zo erg was als Ed en Lex. Dat idee maakte hem onrustig. Keek ze hem daarom zo nijdig aan? Misschien was dit een goed

moment om een gesprek met haar aan te knopen. Hij draaide zijn fiets en reed naar haar toe. Dit keer keek ze niet op van haar boek. Hij stapte af, zette zijn fiets tegen een boom en ging naast haar zitten. Ze zei niets.

‘Letiva, over daarnet...’

Onverstoorbaar las ze verder.

‘Je moet je er maar niets van aantrekken. Ed en Lex zijn...’ Hij zocht naar het juiste woord.

‘Jouw vrienden,’ vulde ze voor hem in. ‘Ja, toch?’ Haar donkerbruine ogen schitterden uitdagend.

‘Ja, maar... Ze kunnen ontzettend irritant zijn met hun stoere gedrag. Ik wilde alleen maar zeggen dat ik geen problemen heb met mensen zoals jullie.’

‘Mensen zoals wij?’ Ironisch trok ze haar wenkbrauwen op.

‘Ja. Nee, ik bedoel het niet lullig. Je weet wel... met moslims.’

‘O...’

‘Ik vond het hartstikke goed zoals je Ed op zijn nummer zette. Hij had het verdiend.’

Ze trok met haar mond. ‘Ja, maar hij leert er weinig van.’

Morgen zoekt hij een ander slachtoffer, eentje dat niet van zich afbijt.’

Sam knikte. ‘Iemand als Aisha.’

Letiva glimlachte flauwtjes en sloeg haar boek dicht.

‘Wat lees je?’ Hij knikte naar haar boek.

‘Een verhaal over loverboys.’

‘Loverboys?’ Hij bestudeerde nieuwsgierig de omslag van het boek.

‘Dat zijn jongens die meisjes versieren met cadeautjes en aandacht,’ legde Letiva uit. ‘Als het meisje dan eenmaal verliefd is moet ze in de prostitutie werken.’

‘Daar word je ook niet vrolijk van.’

‘Het is een interessant onderwerp. Ik wil na school graag doorstuderen en iets in de psychologie gaan doen.’ Ze had haar

vijandige houding laten varen en dat was Sam niet ontgaan. Hij was verrast door de plotselinge verandering in haar gezicht.

‘Psychologie?’ Hij floot vol bewondering tussen zijn tanden. ‘Dat is niet mis.’

‘Wat ga jij na je examen doen?’

‘Ik wil bij de politie gaan werken. Dat lijkt mij wel een spannend en een afwisselend beroep. Ik ben geen type om de hele dag achter een bureau te zitten. Ik heb actie nodig.’

Ze lachte. ‘Misschien komen we elkaar in de toekomst nog tegen. Jij als inspecteur en ik als gedragstherapeut.’

‘Wie weet. Maar het liefst wil ik eerst een paar jaar reizen. Iets van de wereld zien. Naar China, Thailand, Rusland, Amerika of naar Afghanistan.’

‘Dat klinkt goed. Afghanistan is een mooi land, dat moet je een keer gezien hebben. Ik ben er vier keer geweest, maar sinds de oorlog... Misschien dat ik later nog eens terugga.’

‘Mijn verste reis is Duitsland geweest,’ bekende Sam en hij trok een spijtig gezicht. ‘Hoe lang woon jij eigenlijk in Nederland?’

‘Net zo lang als jij, denk ik. Zeventien jaar. Ik ben hier geboren.’

Hij bloosde. Aan de mogelijkheid dat ze hier was geboren had hij niet gedacht.

‘Het is niet erg,’ zei ze en ze klopte sussend op zijn hand. ‘Ik moet naar huis, het wordt laat. Ik zie je morgen op school, Sam Visser.’ Ze was opgestaan.

‘Dat is goed, Letiva...’ Verrek, hij wist haar achternaam niet.

‘Harchaougoz,’ riep ze over haar schouder terwijl ze het pad af liep.

‘Hargoes...’ probeerde Sam en hij schoot in de lach toen hij met zijn tong in de knoop kwam. ‘Tot morgen.’ Hij keek haar na en voelde een vreemd, vrolijk gevoel door zijn lichaam stromen. Hij had het daarnet ook even gevoeld, toen ze zijn hand aanraakte.

‘Waar heb je al die tijd uitgehangen?’ Mevrouw Harchaougoz keek haar dochter onderzoekend aan. ‘Je zou me helpen met het eten. Je weet toch dat ik vandaag tot drie uur moest werken. Nou heb ik alles alleen kunnen doen: het huis opruimen, het strijkgoed en het eten voorbereiden.’

‘Sorry, mam.’ Letiva stak haar boek in de lucht. ‘Ik zat midden in het verhaal en ben de tijd vergeten. Het is een project voor school.’

Mevrouw Harchaougoz zuchtte hoorbaar. ‘Berg het strijkgoed maar in de kasten op en dek daarna de tafel.’

‘Kijk niet zo boos, mam. Daar krijg je rimpels van.’ Ze drukte een zoen op haar moeders wang en kneep vervolgens plagend in haar zij.

De mondhoeken van mevrouw Harchaougoz krulden omhoog. ‘Maak voort,’ riep ze en ze tikte op Letiva’s billen. ‘Hup!’

Letiva schudde uitdagend met haar achterwerk terwijl ze zingend naar de slaapkamer van haar ouders liep.

‘Letiva.’ Omar trok zijn slaapkamerdeur open en wenkte haar. ‘Kijk dan wat ik van Paul heb gekregen.’ Hij liet haar een zwart knipmes zien en legde waarschuwend zijn vinger op zijn lippen. Uitgeklapt was het mes minstens twintig centimeter lang. ‘Niet tegen mama zeggen,’ fluisterde hij.

‘Is dat niet gevaarlijk? Wat moet een jongen van vijftien jaar met een mes?’

‘Niks! Doe nou niet gelijk zo truttig. Het is toch stoer?’

‘Waarom heeft Paul jou dat mes gegeven?’

‘Hij mocht het van zijn ouders niet hebben. Hij moest het weggooien. Zonde toch?’

Om haar broer te plezieren knikte ze. ‘Verstop het dan maar goed. Als mama het ziet, wordt ze boos.’

‘Niet verklikken, hè?’

Ze schudde haar hoofd. ‘Natuurlijk niet. Het is ons geheim.’

‘Wat ga je doen?’ Omar stopte het knipmes in zijn broekzak en volgde haar.

‘Het strijkgoed opbergen. Hoezo?’

‘Ik heb vandaag Salman in de stad gezien.’

‘Ja, en?’

‘Weet je wat hij zei over neef Nourdin?’ Hij liep achter zijn zus aan, de slaapkamer van hun ouders binnen.

‘Nee, wat?’ Letiva had zich nieuwsgierig omgedraaid. Nourdin was de oudste zoon van Tarkan, haar vaders broer. De hele familie droeg de jongen op handen, behalve Letiva. Ze kon hem niet luchten of zien. Ze was de verhalen over haar ‘geweldige’ neef meer dan zat. Hij kon zo goed leren, hij was zo’n goede zoon, hij had zo’n fantastische baan, hij kon elke vrouw trouwen, hij, hij, hij! Maar in werkelijkheid was hij een sukkel, alleen zag niemand dat in. Hij had een baan als conducteur op de tram en was meer ziek thuis dan op zijn werk. Daarnaast was hij spuuglelijk, vond Letiva.

‘Wat is er met Nourdin?’

‘Hij zit vast op het politiebureau.’

Letiva’s mond viel open. ‘Echt? Wat heeft hij dit keer uitgespookt?’

‘Hij is opgepakt voor het dealen van drugs.’

Letiva klakte afkeurend met haar tong. ‘Is Nourdin gek geworden? Waarom doet hij zijn vader dat aan?’

‘Geld. Hij verdiende bakken geld en hij werd inhalig, zegt Salman. De politie heeft een val gezet en hij is er met open ogen in getrapt.’

‘Weten mama en papa het al?’

Omar haalde zijn schouders op. ‘Dat kan nooit lang duren. Als papa naar het café is geweest weet hij het snel genoeg.’

Zijn zus knikte en keek op haar horloge. ‘Hij is over een half-uurtje thuis.’

Haastig borg ze het strijkgoed op en ze wachtte ongeduldig op de komst van haar vader.

Hij kauwde driftig op een stuk brood en keek Ahmad donker aan. ‘Laat ik niet merken dat jij ook in die rotzooi handelt,’ beet Hamid Harchaougoz zijn zoon toe. ‘Dan krijg je van mij eigenhandig een afranseling. Ik tolereer dat gedrag niet in mijn gezin.’

‘Ik handel helemaal nergens in,’ verdedigde Ahmad zich met luide stem. ‘Ik ben er niet eens bij geweest toen Nourdin werd opgepakt.’

‘Je trekt anders veel met hem op. Ik wil niet dat mijn goede naam door het slijk gehaald wordt door jullie apenstreken. Er wordt in het café over niets anders meer gesproken. Zijn vader, mijn broer, kan zich voorlopig daar niet meer vertonen. Nourdin maakt ons allemaal te schande. Wat mankeert die jongen? Hij is twintig jaar. Straks verliest hij zijn baan. Hoe kan hij dan ooit een fatsoenlijke vrouw trouwen en een gezin onderhouden?’ Hamid richtte theatraal zijn ogen naar de hemel. ‘Hij is losgeslagen. Verblind door het geld. Vanavond ga ik met Tarkan over zijn zoon praten. We moeten maatregelen nemen, desnoods met harde hand.’

Hamid wierp weer een dreigende blik naar zijn twee zoons. ‘Wees gewaarschuwd. Ik wil geen criminelen in de familie. Jul lie gaan leren en fatsoenlijk werken. Niets anders.’

Ahmad trok een verongelijkt gezicht. ‘Ik werk toch...’

‘En ik zit op school,’ zei Omar. ‘Ik had vandaag een zeven voor Engels.’

Het gezicht van Hamid klaarde op. ‘Een zeven? Keurig. Dat hoor ik graag.’

Letiva trok haar lippen strak. Zij had een negen voor een wiskundeproefwerk gehaald maar besloot haar mond te houden. Ze wilde het niet verpesten voor Omar, want een complimentje was iets wat haar vader spaarzaam uitdeelde.